

ความคิดเห็นของครูที่มีต่อการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา โรงเรียนชัยรัตน์ จังหวัดปทุมธานี

สุวรรณณี เสือสมิง*

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ โดยมีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาความคิดเห็นของครูที่มีต่อการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนชัยรัตน์ จังหวัดปทุมธานี และเพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของครูที่มีต่อการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนชัยรัตน์ จังหวัดปทุมธานี จำแนกตามสถานภาพ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ ได้แก่ ครูผู้ปฏิบัติการสอนในโรงเรียนชัยรัตน์ จังหวัดปทุมธานี จำนวน 118 คน วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบง่าย โดยเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถาม ได้ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม เท่ากับ 0.932 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการเปรียบเทียบการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษาตามความคิดเห็นของครูในโรงเรียนชัยรัตน์ จังหวัดปทุมธานี จำแนกตามวุฒิการศึกษาโดยการทดสอบค่าที (t-test) ส่วนประสมการณ์ในการสอน ใช้การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว เมื่อพบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ 0.05 จึงนำคะแนนเฉลี่ยเป็นรายคู่ด้วยวิธีการของเซฟเฟ

ผลการวิจัยพบว่า

1. ครูในโรงเรียนชัยรัตน์ จังหวัดปทุมธานีมีความเห็นต่อการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษาโดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน โดย 3 ลำดับแรก ได้แก่ ด้านหลักนิติธรรม มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมาอันดับสองคือ ด้านหลักการมีส่วนร่วม และอันดับสามคือ ด้านหลักความโปร่งใส และด้านหลักความคุ้มค่า

2. ครูที่มีวุฒิการศึกษาต่างกันมีความคิดเห็นต่อการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษาไม่แตกต่างกัน ยกเว้นด้านหลักนิติธรรม และด้านหลักคุณธรรม และครูที่มีประสบการณ์ในการสอนต่างกันมีความคิดเห็นต่อการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษาไม่แตกต่างกัน ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05

คำสำคัญ: ความคิดเห็นของครู , การบริหาร, หลักธรรมาภิบาล

บทนำ

การเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วของกระแสสังคมโลก ส่งผลให้สังคมไทยเกิดการเปลี่ยนแปลง ทั้งทางด้านเศรษฐกิจ สังคม และการเมือง โดยเฉพาะอย่างยิ่งกระแสของสังคมโลกในปัจจุบันและอนาคตเป็นโลกแห่งการเรียนรู้ และความเจริญก้าวหน้าทางเทคโนโลยี ส่งผลต่อการพัฒนาคุณภาพของประชากรในชาติ ดังนั้นการพัฒนาการศึกษาดังนี้ระบบการศึกษาจึงต้องมีการปรับเปลี่ยนทั้งแนวคิด สาระ ตลอดจนแนวทางในการจัดการศึกษา ในฐานะที่เป็นเครื่องมือสำคัญในการพัฒนาบุคลากรในชาติให้พร้อมรับมือ และปรับตัวให้สอดคล้องเหมาะสมกับการเปลี่ยนแปลงของกระแสสังคมโลกในทุกรูปแบบ (ปริญญาดา กาศย์ตุ้ม, 2555, หน้า 1) แต่ระบบการศึกษามีความสำคัญและขอบเขตของงานที่ใหญ่เกินกว่าที่จะอยู่ในความรับผิดชอบของหน่วยงานใดหน่วยงานหนึ่งหรือบุคคลใดได้ ดังนั้นต้องใช้การผนึกกำลังและประสานความร่วมมือกันทุกฝ่ายอย่างจริงจังในการบริหารจัดการศึกษา ดังนั้นผู้บริหารการศึกษาและผู้ที่เกี่ยวข้องจึงมีความสำคัญเป็นอย่างยิ่งในการพัฒนาการศึกษาให้ประสบความสำเร็จ และความสำเร็จของการพัฒนาการศึกษานั้นจึงขึ้นอยู่กับพัฒนาการระบบการบริหารการศึกษาเป็นสำคัญ โดยปรัชญาพื้นฐานและกรอบแนวคิดของพระราชบัญญัติศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 มีเจตนารมณ์ที่ต้องการให้มีการกระจายอำนาจการบริหารและการจัดการศึกษาทั้งด้านวิชาการงบประมาณ การบริหารงานบุคคล และการบริหารงานทั่วไป ไปยังสถานศึกษา เพื่อให้สถานศึกษามีความคล่องตัว เป็นอิสระ สามารถบริหารจัดการศึกษาได้สะดวกรวดเร็ว มีประสิทธิภาพและสอดคล้องกับหลักการบริหารจัดการ โดยใช้สถานศึกษาเป็นฐานในการบริหารจัดการ (School Based Management) ซึ่งนักการศึกษาบางส่วนเชื่อว่า การกำหนดให้สถานศึกษาขึ้นพื้นฐานมีฐานะเป็นนิติบุคคล จะเป็นเครื่องมือสำคัญให้สถานศึกษาขึ้นพื้นมีความเป็นอิสระ สามารถบริหารจัดการศึกษาในสถานศึกษาของตนเองได้อย่างสะดวกรวดเร็วและมีประสิทธิภาพ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2549, หน้า 1) ด้วยเหตุดังกล่าวนี้เองรัฐบาลถึงได้กำหนดในพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ. 2546 มาตรา 25 ว่าให้สถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มีฐานะเป็นนิติบุคคล สถานศึกษาดังกล่าวจึงจัดเป็นนิติบุคคลตามกฎหมายมหาชน มีอำนาจหน้าที่ตามบทบัญญัติแห่งกฎหมายว่าด้วยระเบียบบริหารราชการกระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ. 2546 และกฎหมายอื่นซึ่งกำหนดอำนาจและหน้าที่ไว้เป็นกาลเฉพาะ นอกจากนี้ยังมีประสิทธิภาพและหน้าที่เช่นเดียวกับบุคคลธรรมดาที่จะทำนิติกรรมสัญญา รวมทั้งมีการกระทำความผิดในทรัพย์สินและการกระทำกิจการใด ๆ ที่กฎหมายรับรองได้ ซึ่งการมีกฎหมายกำหนดให้สถานศึกษาเป็นนิติบุคคลมีจุดมุ่งหมายสำคัญที่จะทำให้อำนาจสถานศึกษามีอิสระ มีความ

เข้มแข็งในการบริหารเพื่อให้การบริหารเป็นไปอย่างคล่องตัว รวดเร็ว และสอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน สถานศึกษา ชุมชน ท้องถิ่น และประเทศชาติโดยรวม

การบริหารสถานศึกษาจำเป็นต้องดำเนินการตามหลักธรรมาภิบาล จึงจะเป็นการบริหารจัดการที่สอดคล้องกับแนวโน้มสภาพปัญหา และความต้องการ ในยุคโลกาภิวัตน์ นำไปสู่ประสิทธิภาพและประสิทธิผลขององค์กรหรือหน่วยงาน และเป็นหลักประกันความสำเร็จในการบริหารจัดการ และเป็นที่ยอมรับโดยทั่วกันว่าการนำหลักธรรมาภิบาลมาใช้เป็นแนวทางในการบริหารจัดการเป็นสิ่งที่ดี และมีความสำคัญต่อความสำเร็จขององค์กรทุกระดับ ไม่ว่าจะเป็นองค์กรธุรกิจ องค์กรทางการศึกษา องค์กรทางสังคมต่าง ๆ ทั้งนี้เพราะหลักธรรมาภิบาลเป็นการบริหารจัดการที่ดี เป็นการบริหารจัดการที่สร้างประโยชน์และความเป็นธรรมต่อทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องและนำไปสู่ความเจริญรุ่งเรืองทั้งมวล (ธีระ รุญเจริญ, 2550, หน้า 22-24)

จากสภาพการณ์ปัญหา และความต้องการในยุคโลกาภิวัตน์ที่เกิดขึ้น ระบบราชการมีขนาดใหญ่ เป็นอุปสรรคต่อการพัฒนาประเทศ ไม่ทันเหตุการณ์และการแข่งขันกับต่างประเทศ การบริหารราชการเป็นแบบรวมศูนย์อำนาจ เป็นระบบอุปถัมภ์และขาดประสิทธิภาพ ระบบกฎหมายล้าสมัย นำไปสู่ปัญหาที่เรื้อรังของประเทศ คือการทุจริตประพฤตินิยมชอบในระบอบราชการ ขณะเดียวกันคุณภาพการศึกษาของไทยยังไม่ก้าวหน้าเท่าที่ควรจะเป็น ไม่สามารถปรับตัวให้รู้เท่าทันกับวิทยาการสมัยใหม่ ทั้งด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ไม่เอื้อต่อการพัฒนานวัตกรรม ด้วยเหตุนี้ระบบราชการจึงต้องมีการปฏิรูปทั้งด้าน โครงสร้าง การปรับวัฒนธรรมในการทำงาน การปรับค่านิยมและความเชื่อ ตลอดจนสร้างวิสัยทัศน์ร่วม รัฐบาลได้ออกพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการบริหารบ้านเมืองที่ดี พ.ศ.2547 กำหนดทุกส่วนราชการ และข้าราชการ ปฏิบัติราชการตามหลักการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี หรือ ธรรมาภิบาล (Good governance) (บวรศักดิ์ อุวรรณโณ, 2553, หน้า 15)

จากความเป็นมาและความสำคัญดังกล่าวข้างต้น จะเห็นได้ว่าผู้บริหาร สถานศึกษาเป็นผู้มีความสำคัญต่อการดำเนินการจัดการศึกษาพัฒนากระบวนการเรียนรู้เพื่อความเจริญงอกงามของบุคคล และสังคม ต้องเป็นผู้นำและเป็นผู้ทำให้เป็นตัวอย่างแก่ผู้ได้บังคับบัญชา ครู อาจารย์ และผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย เป็นผู้ที่จะต้องแสวงหาวิธีการที่ดีมาใช้ในการบริหารสถานศึกษา เพื่อจัดการศึกษาให้บรรลุตามวัตถุประสงค์และเป็นไปด้วยดี คือ การดำเนินการตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยการสร้างระบบบริหารกิจการบ้านเมืองและสังคมที่ดี พ.ศ. 2542 นั้นคือการบริหารจัดการสถานศึกษาโดยใช้หลักธรรมาภิบาล ดังนั้นผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารศึกษาตามความคิดเห็นของครูในโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดปทุมธานีเพื่อจะได้นำผลการวิจัยเป็นข้อมูลให้ผู้บริหารสถานศึกษาและเป็นแนวทางให้ผู้บริหาร

สถานศึกษาทุกระดับที่รับผิดชอบในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน นำไปใช้ในการพัฒนาผู้บริหารสถานศึกษา โดยใช้หลักธรรมาภิบาลให้มีประสิทธิภาพต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาความคิดเห็นของครูที่มีต่อการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา โรงเรียนธัญรัตน์ จังหวัดปทุมธานี
2. เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของครูที่มีต่อการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา โรงเรียนธัญรัตน์ จังหวัดปทุมธานี จำแนกตามสถานภาพ

ขอบเขตของการวิจัย

ขอบเขตด้านเนื้อหา

การศึกษานี้มุ่งศึกษาการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียนธัญรัตน์ จังหวัดปทุมธานี โดยดำเนินการตามหลักการบริหารกิจการบ้านเมืองและสังคมที่ดี ซึ่งประกอบด้วยหลักพื้นฐาน 6 ประการ ได้แก่ 1) ด้านหลักนิติธรรม 2) ด้านหลักคุณธรรม 3) ด้านหลักความโปร่งใส 4) ด้านหลักการมีส่วนร่วม 5) ด้านหลักความรับผิดชอบต่อสังคม และ 6) ด้านหลักความคุ้มค่า

ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

1. ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ ครูผู้ปฏิบัติการสอนในโรงเรียนธัญรัตน์ จังหวัดปทุมธานี โดยในปีการศึกษา 2561 มีจำนวนครูผู้ปฏิบัติการสอนทั้งหมด 165 คน
2. กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ครูผู้ปฏิบัติการสอนในโรงเรียนธัญรัตน์ จังหวัดปทุมธานี โดยกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างตามเกณฑ์การกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างของ เกรจซี และมอร์แกน (Krejcie and Morgan, 1970, p.608) ได้ขนาดกลุ่มตัวอย่างเท่ากับ 118 คน ผู้วิจัยทำการสุ่มตัวอย่างโดยวิธีการสุ่มตัวอย่างแบบง่าย (Simple Random Sampling)

ระยะเวลาในการทำวิจัย

การศึกษการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษาตามความคิดเห็นของครูในโรงเรียนธัญรัตน์ จังหวัดปทุมธานี ใช้ระยะเวลาในการเก็บข้อมูลตั้งแต่เดือนสิงหาคม 2561 – เดือนกันยายน 2561

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามที่ผ่านการตรวจสอบหาความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา หาค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of Item objective Congruence : IOC) และหาค่าความเชื่อมั่น โดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach's Alpha coefficient) ได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.932 โดยแบบสอบถามแบ่งออกเป็น 2 ตอน คือ

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม มีลักษณะเป็นตรวจสอบรายการ (Check list) ประกอบด้วย วุฒิการศึกษา และประสบการณ์ในการสอน

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับความคิดเห็นของครูที่มีต่อการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียนชัยรัตน์ จังหวัดปทุมธานี แบ่งเป็น 6 ด้าน จำนวน 48 ข้อ เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ คือ ความคิดเห็น มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด โดยมีเกณฑ์การให้คะแนนความคิดเห็นมากที่สุดไปหาน้อยที่สุด คือ 5,4,3,2,1

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. วิเคราะห์สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม โดยใช้การหาค่าความถี่ (frequency) และร้อยละ (percentage)

2. วิเคราะห์ความคิดเห็นของครูที่มีต่อการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียนชัยรัตน์ จังหวัดปทุมธานี โดยใช้การหาค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

3. การเปรียบเทียบการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษาตามความคิดเห็นของครูในโรงเรียนชัยรัตน์ จังหวัดปทุมธานี จำแนกตามวุฒิการศึกษาโดยการทดสอบค่าที (t-test) และประสบการณ์ในการสอน ใช้การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-Way Analysis of Variance) เมื่อพบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ 0.05 จึงนำคะแนนเฉลี่ยเป็นรายคู่ด้วยวิธีการของเชฟเฟ้ (Scheffe's Method)

ผลการวิจัย

1. ครูในโรงเรียนชัยรัตน์ จังหวัดปทุมธานีมีความเห็นต่อการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษาโดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน โดย 3 ลำดับแรก ได้แก่ ด้านหลักนิติธรรม มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมาอันดับสองคือ ด้านหลักการมีส่วนร่วม และอันดับสามคือ ด้านหลักความโปร่งใส และด้านหลักความคุ้มค่า

2. ครูที่มีวุฒิการศึกษาต่างกันมีความคิดเห็นต่อการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษาไม่แตกต่างกัน ยกเว้นด้านหลักนิติธรรม และด้านหลักคุณธรรม โดยครูที่มีวุฒิการศึกษาในระดับปริญญาโท หรือสูงกว่ามีความเห็นมากกว่าครูที่มีวุฒิการศึกษาในระดับปริญญาตรี และครูที่มีประสบการณ์ในการสอนต่างกันมีความคิดเห็นต่อการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษาไม่แตกต่างกัน ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05

อภิปรายผล

จากการวิจัยเรื่องความคิดเห็นของครูที่มีต่อการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนรัฐรัตน จังหวัดปทุมธานี พบประเด็นที่น่าสนใจ ดังนี้

1. ผลการวิเคราะห์ความคิดเห็นของครูที่มีต่อการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนรัฐรัตน จังหวัดปทุมธานี ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เนื่องจากตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการสร้างระบบบริหารกิจการบ้านเมืองและสังคมที่ดี พ.ศ. 2546 ที่ได้กำหนดให้การบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานถือเป็นนิติบุคคล ดังนั้นการนำเอาหลักธรรมาภิบาลกับการศึกษา (Good Governance) เข้ามาใช้ในการบริหารงานจึงถือเป็นปัจจัยสำคัญที่สุดในการปฏิรูปการศึกษาตามเจตนารมณ์แห่ง พ.ร.บ.การศึกษา พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 ทั้งนี้เพื่อเป็นการยกระดับคุณภาพการจัดการศึกษา ซึ่งจะเป็นกุญแจสำคัญที่จะนำไปสู่การพัฒนาสถานศึกษาบนรากฐานที่มั่นคง ซึ่งผลการศึกษาสอดคล้องกับงานวิจัยของชาวีล่า ลาหมีด (2559) ศึกษาเรื่องการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหาร ตามทัศนะของครู โรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม สังกัดสำนักเอกชนจังหวัดสตูล พบว่า การบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารตามทัศนะของครูโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม สังกัดสำนักเอกชนจังหวัดสตูลโดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก

จากผลการวิจัย ผู้วิจัยได้นำประเด็นที่สำคัญมาอภิปรายผล ดังนี้

1.1 ด้านหลักนิติธรรม โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เนื่องมาจากครูมีความเห็นว่า ผู้บริหารมีการกำหนดกฎ ระเบียบ ข้อบังคับ และข้อตกลงต่าง ๆ ของสถานศึกษาอย่างมีเหตุผล ถูกต้อง ชัดเจน และทันสมัย นอกจากนี้ผู้บริหารสนับสนุนให้บุคลากรถือปฏิบัติตามกฎ ระเบียบ ข้อบังคับ และข้อตกลงต่าง ๆ อย่างสม่ำเสมอ รวมถึงผู้บริหารมีการกำหนดกฎ ระเบียบ ข้อบังคับ และข้อตกลงต่าง ๆ ของสถานศึกษาอย่างเป็นธรรม เสมอภาค ไม่เลือกปฏิบัติ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของพระปลัดไพโรวัลย์ ชาคโร (ศรีเมือง) (2558) ศึกษาเรื่องการบริหารสถานศึกษาตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหาร โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักการศึกษาสำนักงานเขตสายไหม กรุงเทพมหานครพบว่า ด้านหลักนิติธรรมทุกข้ออยู่ในระดับมาก

1.2 ด้านหลักคุณธรรม โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เนื่องมาจากครุมีความเห็นว่าผู้บริหารเป็นแบบอย่างที่ดีในการปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดีแก่ผู้ใต้บังคับบัญชา นอกจากนี้ผู้บริหารมีการใช้อำนาจในการปฏิบัติงานอย่างเหมาะสม รวมถึงผู้บริหารมีความอดทน อดกลั้น และมีอารมณ์หนักแน่น มั่นคง ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของจุฑามาศ นาคปฐม (2559) ศึกษาเรื่องการบริหารการศึกษาตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหาร โรงเรียนเทศบาลอินทปัญญา วัดใหญ่อินทาราม เทศบาลเมืองชลบุรี พบว่า การใช้หลักธรรมาภิบาลในการบริหารตามหลักคุณธรรมของผู้บริหาร โรงเรียนเทศบาล อินทปัญญา วัดใหญ่อินทาราม เทศบาลเมืองชลบุรี พบว่า ด้านหลักคุณธรรมโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก

1.3 ด้านหลักความโปร่งใส โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เนื่องมาจากครุมีความเห็นว่าผู้บริหารมีการปรับปรุงข้อมูลสารสนเทศให้มีความถูกต้องเป็นปัจจุบัน ตรงกับความเป็นจริงอยู่เสมอ นอกจากนี้ผู้บริหารมีการบริหารงานอย่างโปร่งใส สามารถตรวจสอบได้ ทำให้ทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องไว้วางใจ และผู้บริหารมีการรายงานผลการปฏิบัติงานด้านวิชาการตามแผนการบริหารสถานศึกษาเมื่อสิ้นสุดแผนงาน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของทวีวัฒน์ อินทรประเสริฐ (2559) ศึกษาเรื่องการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัชฌมศึกษา เขต 17 พบว่า ด้านหลักความโปร่งใส ทุกข้ออยู่ในระดับมาก

1.4 ด้านหลักการมีส่วนร่วม โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เนื่องมาจากครุมีความเห็นว่าผู้บริหารมีการจัดการประชุมการจัดซื้อ จัดจ้าง และการควบคุมการเบิกจ่ายให้เป็นไปตามแผนการใช้จ่ายเงินงบประมาณ มี รวมถึงผู้บริหารเปิดโอกาสให้บุคลากรเข้าไปมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมทางด้านการกุศลของโรงเรียน และผู้บริหารเปิดโอกาสให้คณะกรรมการสถานศึกษา ครู ผู้ปกครอง และชุมชนมีส่วนร่วมในการกำหนดแนวทางพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของพระปลัดไพโรวัลย์ ชาคโร (ศรีเมือง) (2558) ศึกษาเรื่องการบริหารสถานศึกษาตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหาร โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานศึกษาสำนักงานเขตสายไหม กรุงเทพมหานคร พบว่า ด้านหลักการมีส่วนร่วม ทุกข้อ อยู่ในระดับมาก

1.5 ด้านหลักความรับผิดชอบ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เนื่องมาจากครุมีความเห็นว่าผู้บริหารกล้าที่จะยอมรับผลที่เกิดขึ้นจากการตัดสินใจและการกระทำของตนเอง รวมถึงผู้บริหารบริหารงานด้วยความรับผิดชอบ ให้ทุกฝ่ายมีขวัญกำลังใจในการทำงาน และผู้บริหารมีความตระหนักในหน้าที่ที่มีต่อสถานศึกษา ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ชารีล่า ลาหมีด (2559) ศึกษาเรื่องการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหาร ตามทัศนะของครู โรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม สังกัดสำนักเอกชนจังหวัดสตูล พบว่า ผู้บริหาร โรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม สังกัดสำนักเอกชนจังหวัดสตูลมีการบริหารตามหลักความรับผิดชอบในภาพรวมอยู่ในระดับมาก

1.6 ด้านหลักความคุ้มค่า โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เนื่องมาจากครุมีความเห็นว่าผู้บริหารสนับสนุนให้ร่วมกันประหยัดพลังงานเพื่อรักษาและอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม นอกจากนี้ ผู้บริหารใช้งบประมาณมีความคุ้มค่า เมื่อเปรียบเทียบกับงบประมาณที่โรงเรียนได้รับ และผู้บริหารมีการบริหารจัดการและวางแผนการใช้ทรัพยากรอย่างประหยัด และเกิดประโยชน์สูงสุด ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของพระสกล ฐานธมโม (อนิทร์คล้าย) (2556) ศึกษาเรื่องการบริหารสถานศึกษาตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษาในจังหวัดนครสวรรค์ พบว่า การใช้ ธรรมาภิบาลของผู้บริหารในด้านความคุ้มค่า โดยรวมอยู่ในระดับมาก

2. ผลการเปรียบเทียบการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษาตามความคิดเห็นของครูใน โรงเรียนชัยรัตน์ จังหวัดปทุมธานี จำแนกตามวุฒิการศึกษา พบว่า ความคิดเห็นโดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน เนื่องมาจากการบริหารการศึกษาตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหาร เป็นสิ่งที่ผู้บริหารจะต้องยึดถือปฏิบัติตามพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยการบริหารจัดการบ้านเมืองที่ดี พ.ศ. 2546 ทั้งนี้หากพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ครุมีความเห็นแตกต่างกันในด้านหลักนิติธรรม และด้านหลักคุณธรรม โดยครุที่มีวุฒิการศึกษาในระดับปริญญาโท หรือสูงกว่ามีความเห็นมากกว่าครุที่มีวุฒิการศึกษาในระดับปริญญาตรี เนื่องมาจากครุที่มีวุฒิการศึกษาในระดับปริญญาโท หรือสูงกว่ามีความเห็นมากกว่าครุที่มีวุฒิการศึกษาในระดับปริญญาตรีอาจจะมีประสบการณ์และเข้าใจในการเปลี่ยนแปลงของเทคโนโลยี ตลอดจนการใช้ทรัพยากรที่มีอยู่อย่างจำกัดในการปฏิบัติงานให้บรรลุเป้าหมายได้มากกว่าครุที่มีวุฒิการศึกษาในระดับปริญญาตรี ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ชารีลา ลาหมิด (2559) ศึกษาเรื่องการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหาร ตามทัศนะของครู โรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม สังกัดสำนักเอกชนจังหวัดสตูล พบว่า การบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหาร ตามทัศนะของครู โรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม สังกัดสำนักเอกชนจังหวัดสตูล จำแนกตามวุฒิการศึกษา ไม่แตกต่างกัน และยังสอดคล้องกับจุฑามาส นาคปฐม (2559) ศึกษาเรื่องการบริหารการศึกษาตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหาร โรงเรียนเทศบาลอินทปัญญา วัดใหญ่อินทาราม เทศบาลเมืองชลบุรี พบว่า การเปรียบเทียบการบริหารการศึกษาตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหาร โรงเรียน เทศบาลอินทปัญญา วัดใหญ่อินทาราม เทศบาลเมืองชลบุรี จำแนกตามวุฒิการศึกษา ด้านหลักคุณธรรม และด้านหลักนิติธรรมแตกต่างกันระดับมาก

3. ผลการเปรียบเทียบการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษาตามความคิดเห็นของครูใน โรงเรียนชัยรัตน์ จังหวัดปทุมธานี จำแนกตามประสบการณ์ในการสอน พบว่า ครุที่มีประสบการณ์ในการสอนต่างกันมีความคิดเห็นต่อการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษาไม่แตกต่างกัน เนื่องจากว่าผู้บริหารมีบริหารงาน และการดูแลเอาใจใส่ การให้ความสำคัญ รวมถึงการปฏิบัติต่อครูในสถานศึกษาอย่างเท่าเทียมกันโดยไม่จำกัดว่าจะเป็น

ผู้ปฏิบัติงานมาเป็นระยะเวลาไม่นานเพียงใด จึงทำให้ครูที่มีประสบการณ์ต่างกันมีความเห็นต่อการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษาไม่แตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ พระปลัดไพโรวัลย์ ชาคโร (ศรีเมือง) (2558) ศึกษาเรื่องการบริหารสถานศึกษาตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหาร โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการศึกษาสำนักงานเขตสายไหม กรุงเทพมหานคร พบว่า ความคิดเห็นครูที่มีความคิดเห็นที่มีต่อการบริหารสถานศึกษาตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหาร โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการศึกษา สำนักงานเขตสายไหม กรุงเทพมหานคร จำแนกตามประสบการณ์ทำงาน ไม่แตกต่างกัน

ข้อเสนอแนะ

1. ด้านหลักนิติธรรม ผู้บริหารมีการกำหนดกฎ ระเบียบ ข้อบังคับ และข้อตกลงต่าง ๆ ของสถานศึกษาโดยคำนึงถึงสิทธิ และเสรีภาพของบุคลากร และผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง รวมถึงผู้บริหารควรมีการสนับสนุน ส่งเสริมบุคลากรในสถานศึกษาปฏิบัติตามกฎ ระเบียบ ข้อบังคับ และข้อตกลงต่าง ๆ อย่างต่อเนื่อง
2. ด้านหลักคุณธรรม ผู้บริหารควรสนับสนุนให้บุคลากรในสถานศึกษาปฏิบัติหน้าที่ โดยยึดมั่นในความถูกต้อง ดีงาม รวมถึงผู้บริหารต้องมีการสนับสนุนให้บุคลากรในสถานศึกษามีความซื่อสัตย์ จริงใจ ขยัน มีระเบียบวินัย และผู้บริหารควรให้กำลังใจแก่บุคลากรในสถานศึกษาอย่างสม่ำเสมอ
3. ด้านหลักความโปร่งใส ควรมีการตรวจสอบการทำงานของงานบัญชี ทะเบียน การเงิน และพัสดุอย่างถูกต้อง รวมถึงให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องสามารถเข้าถึงข้อมูลข่าวสาร ได้อย่างเสรี
4. ด้านหลักการมีส่วนร่วม ผู้บริหารควรมีการส่งเสริมให้ครูพัฒนาเครื่องมือการวัดผลให้ได้มาตรฐาน และดำเนินการวัดประเมินผล โดยเน้นการประเมินตามจริง รวมถึงเปิดโอกาสบุคลากรมีส่วนร่วมในการรับรู้การปฏิบัติงานของผู้บริหารสถานศึกษา
5. ด้านหลักความรับผิดชอบ ผู้บริหารควรมีความสำนึกในการทำงานให้ประสบความสำเร็จโดยไม่ละทิ้งงาน และควรให้ความสนใจเกี่ยวกับปัญหาของสถานศึกษาและชุมชนอย่างสม่ำเสมอ
6. ด้านหลักความคุ้มค่า ผู้บริหารควรมีการจัดสรรตำแหน่งบุคลากรมีความเหมาะสมและความชำนาญเฉพาะด้านในการปฏิบัติหน้าที่ รวมถึงการระดมทรัพยากรในท้องถิ่นมาสร้างสรรค์ให้เกิดประโยชน์ในการจัดการศึกษาสูงสุดที่สร้างชื่อเสียงให้กับสถานศึกษา และประสบความสำเร็จในวิชาชีพ

เอกสารอ้างอิง

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2549). *นโยบายและแผนการศึกษาขั้นพื้นฐาน*. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์
คุรุสภา.
- จุฑามาส นาคปทุม. (2559). *การบริหารการศึกษาตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหาร โรงเรียน
เทศบาลอินทปัญญา วัดใหญ่อินทาราม เทศบาลเมืองชลบุรี. วิทยานิพนธ์การศึกษา
มหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยบูรพา.*
- ซารีดำ ลาหมีด. (2559). *การบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหาร ตามทัศนะของครู โรงเรียน
เอกชนสอนศาสนาอิสลาม สังกัดสำนักเอกชนจังหวัดสตูล. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตร
มหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยหาดใหญ่.*
- ทวีวัฒน์ อินทรประเสริฐ. (2559). *การปฏิบัติงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 17. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต,
มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี.*
- บวรศักดิ์ อุวรรณ โณ. (2553). *การสร้างธรรมาภิบาล (Good Governance) ในสังคมไทย.*
กรุงเทพมหานคร: วิญญูชน.
- ธีระ รุณเจริณ. (2550). *ความเป็นมืออาชีพในการจัดและบริหารการศึกษา ยุคปฏิรูปการศึกษา.*
กรุงเทพมหานคร : ข้าวฟ่าง.
- ปริญญาดา กาศย์คุ้ม. (2555). *การใช้หลักธรรมาภิบาลในการบริหาร โรงเรียนกลุ่ม เครือข่ายพัฒนา
คุณภาพการศึกษาท่าแพทพพนม สำนักเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 6.
วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.*
- พระปลัดไพโรวัลย์ ชาคโร (ศรีเมือง). (2558). *การบริหารสถานศึกษาตามหลักธรรมาภิบาลของ
ผู้บริหาร โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักการศึกษาสำนักงานเขตสายไหม
กรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยจุฬาลงกรณ์ราช
วิทยาลัย.*
- พระสกล ฐานธมฺโม (อนิทร์คล้าย) (2556, บทคัดย่อ) *การบริหารสถานศึกษาตามหลักธรรมาภิบาล
ของผู้บริหารสถานศึกษาในจังหวัดนครสวรรค์. วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรมหาบัณฑิต
มหาวิทยาลัยจุฬาลงกรณ์ราชวิทยาลัย.*